

Täysistunto

Torstai 5.11.2015 klo 16.01—18.33

2.3. Suullinen kysymys hallintarekisteristä (Li Andersson vas)

Suullinen kysymys SKT 45/2015 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Andersson.

Keskustelu

16.31 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Eilen kuultiin oikein ilahduttavia uutisia siitä, kuinka hallitus on ottanut huomioon vasemmistoliiton, kansalaisyhteiskunnan ja muun opposition esittämää kritiikkiä ja päättänyt vetää pois esityksensä veronkiertäjien armahduslaista eli esityksen tehokkaasta katumisesta. Samalla hallitus on perumassa osan harmaan talouden torjuntaan kohdistuvista leikkauksista.

Mutta, arvoisa pääministeri, miksi lopettaa siihen? Miksi hallitus aikoo kuitenkin jatkaa veronkiertoa ja rahanpesua helpottavan hallintarekisterin valmistelua siitä huolimatta, että lainvalvojat yksimielisesti ovat tyrmänneet tämän hankkeen?

16.31 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallintarekisteriasia on ollut lausuntokierroksella, ja näiltä asianomaisilta tahoilta on saatu ja odotamme lausuntoja. Kun nämä lausunnot ovat meidän tiedossamme, sen jälkeen hallitus ja valtiovarainministeri harkitsevat asian jatkoa: muutetaanko jotain, viedäänkö se sellaiseen eteenpäin vai mikä on — ihan normaalin lainsäädäntöjärjestyksen vaiheen jälkeinen seuraava vaihe. Lausunnot tutkitaan totta kai nyt erittäin huolella.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.32 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni päätös jatkaa tämän hankkeen valmistelua osoittaa kuitenkin, että hallitus ei ole johdonmukainen tomissaan harmaata taloutta ja veronkiertoa vastaan, ja juuri johdonmukaisuus on tämän toiminnan näkökulmasta kaikista keskeisintä. Harmaan talouden torjunnan suhteen on siis erittäin tärkeää, että toiminta on suunnitelmallista ja pitkäjänteistä.

Vuodesta 96 valtioneuvoston päätöksellä annetut harmaan talouden torjuntaohjelmat ovat olleet aivan keskeisessä roolissa tässä työssä. Haluankin nyt kysyä, aikooko hallitus näiden määrärahojen palauttamisen lisäksi siis myös jatkaa näitä harmaan talouden torjuntaohjelmia entiseen tapaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2015 vp

16.33 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Andersson kiinnittää huomiota erittäin tärkeään kysymykseen, itse asiassa meillä oli tarkastusvaliokunnassa hyvä keskustelu tästä eilen. Nythän me olemme tilanteessa, jossa harmaan talouden ohjelmia on toistaiseksi ollut muistaakseni kuusi ja vuodesta 1996 saakka. Me tulemme käsittelemään tätä kokonaisuutta 17.11. talouspoliittisessa valiokunnassa ja miettimään, millä tavalla me voimme viedä tätä kokonaisuutta eteenpäin. Minkä takia se on tärkeä: sen takia, että harmaan talouden toiminta on usein rikollista, ja sen takia, että me menetämme sillä potentiaalisesti 4—6 miljardia euroa verotuloja. Me tulemme katsomaan tätä kokonaisuutena ja miettimään, kannattaako pitää määräraikaisia ohjelmia vai tehdä joku pidempiaikainen toimintasuunnitelma. Tämäkin oli muuten yksi syy sille, minkä takia me palautimme ne rahat talousrikolliseen toimintaan keskittyvään etenemiseen. Tämä on vaikea kokonaisuus, mutta me mietimme tätä seitsemättä ohjelmaa.

16.34 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta on erittäin hieno asia, että hallitus ja hallituspuolueiden eduskuntaryhmät päättivät yhdessä siitä, että ne määrärahat, joita tarvitaan lisää poliisille talousrikollisuuden torjuntaan, löydetään, ja myös siitä, että tämä niin sanotun tehokkaan katumisen laki vedetään täältä pois. Siinähan oli kyseessä punninta siitä, että okei, saadaan ehkä jonkun verran lisää verotuottoja, mutta samalla joudutaan luopumaan keskeisistä rikosoikeudellisista periaatteista. Ja oli mielestäni hyvä asia, että tähän ratkaisuun päädyttiin ja tämä laki vedetään pois.

Kun puhutaan harmaasta taloudesta, puhutaan helposti verosuunnittelusta. Ja yksi laillisen verosuunnittelun porsaanreikä tänä päivänä on se, että Portugaliin voi mennä ja olla maksamatta senttiäkään veroa eläkkeestään Suomeen tai Portugaliin. Mitä kuuluu neuvottelulle tämän porsaanreiän tukkimiseksi?

16.35 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä oli kysymys, jota myös edellinen hallitus hyvin valtiovarainministerien johdolla käsitteli, ja olemme viemässä sitä nyt eteenpäin. Portugalissa on tällä hetkellä tilanne se, että siellä on juuri ollut vaalit ja ollaan muodostamassa uutta hallitusta. Tilanne on itse asiassa Portugalissa tällä hetkellä aika sekava, mutta viranomaistasolla nämä neuvottelut etenevät. Me olemme sanoneet aivan suoraan, että jos tähän vanhaan verosopimukseen ei löydy sellaista ratkaisua, jolla tämä porsaanreikä tukitaan, niin silloin me lakkautamme sen sopimuksen, mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että systeemiä ei voi enää jatkaa.

16.36 Sanna Marin sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Myös minun mielestäni on erittäin hyvä uutinen, että hallitus on löytänyt keskuudestaan viisautta siihen, että on nyt vetäytynyt näistä esityksistään liittyen tähän tehokkaan katumisen lakiin, eli niin sanottuun armahduslakiin veronkiertäjille, ja toisaalta on myös nyt perumassa niitä säästöesityksiä, mitä se teki harmaan talouden torjunnan määrärahoihin. Esimerkiksi meiltä lakivaliokunnasta lähti yksimielisenä, hallitus- ja oppositiopuolueiden rajat ylittävästi, lausunto talousarvioesitykseen siitä, että nämä määrärahat harmaan talouden torjuntaan pitää kokonaisuudessaan saada, koska se on erittäin tärkeä asia.

Mutta haluaisin edelleen palata tähän kysymykseen tästä hallintarekisterilaista. Mitä hallitus aikoo tehdä sille? Aikooko se todella sallia omistusten piilottamisen ulkomaille

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2015 vp

hallintarekisterien taakse, vai aikooko se myös korjata tämän epäkohdan, mikä sen esityksessä selkeästi on sisällä? Aikooko hallitus vetää myös tämän esityksensä pois?

16.37 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin lämpimät kiitokset edustaja Marinille noista vuotavista kiitoksista ja onnittelusta hallituksen erinomaisesta toiminnasta näissä kysymyksissä.

Myös hallintarekisterin kohdalla me jatkamme asiantuntijapohjalta, rauhassa, maltilla, ei poukkoilemalla, asioita analysoiden tätä lähes tuhannen sivun lakisäädäntöpakettia, josta olemme juuri saaneet 36 asiantuntijatahon näkemykset. Nyt ehkä yksi väärinymmärrys, edustaja Marin, pitää korjata. Siis tässähän on tarkoitus luoda Suomeen sellainen järjestelmä, jossa esimerkiksi viranomaisilta ei voida piilottaa hallintarekisteritietoja. Me pyrimme yhdistämään tässä kaksi asiaa: yksi on hallintarekisterit, joka on eurooppalainen yleinen käytäntö, tähän liittyy arvopaperikeskusasetus, ja toinen on verotietojen vaihto. Kun nämä kaksi saadaan toimimaan yhteen, niin tietoa on huomattavasti enemmän.

16.38 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto on 90-luvulta asti ollut johdonmukaisin harmaan talouden torjunnan puolestapuhuja, ja olen erittäin iloinen, että hallitus on todella tullut koko opposition ja vasemmistoliiton linjoille tässä asiassa. — Toivottavasti voisi tulla jopa työllisyys- ja talouspolitiikan peruslinjassakin vähitellen järkevämmälle linjalle.

Harmaan talouden torjunta on tulossa yhä kansainvälisemmäksi, ja verotietojen vaihto on etenemässä. Ei riitä, että luodaan puitteet esimerkiksi verotietojen vaihdolle. Se edellyttää myöskin esinnäkin tahtoa, halua ja resursseja esimerkiksi hankkia niitä tietoja muista maista ja sillä tavalla saada piilotettua verotusta näkyviin. Esimerkiksi Ruotsissa on ihan eri resurssit tässä toiminnassa, ja siitä kertoo myös se, että Ruotsi pystyy paljon enemmän kotiuttamaan piilotettua rahaa maailmalta kuin Suomi. Aiotteko turvata, kun suhtaudutte nyt selvästi myönteisemmin kuin aikaisemmin tähän harmaan talouden torjuntaan, (Puhemies koputtaa) myöskin resurssit siihen, että käytännössä pystytään hyödyntämään näitä kaikkia mahdollisuuksia?

16.39 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jälleen kerran kiitokset noista vuolaista kehuista, jotka hallitus saa vedettyään muun muassa tehokkaan katumisen pois. Nyt pitää vain huomioida se, että tietysti Ruotsissa on olemassa tämä tehokas katuminen -järjestelmä, mutta heillä on ehkä vähän erilainen systeemi.

Ehkä tässä on paras kerrata ne hankkeet, joita me tällä hetkellä harmaan talouden suunnassa teemme, koska pidän tätä erittäin tärkeänä kokonaisuutena. Numero 1 on pohdinnat kansallisen tulorekisterin rakentamisesta. Sitä me teemme jatkuvasti. Numero 2 on viranomaistietojen vaihdon kehittäminen, jota me teemme jatkuvasti. Numero 3 on rahanpesulainsäädännön uudistaminen. Ja numero 4, ehkä se kaikista tärkein, on OECD:n piirissä — anteeksi nämä sanahirviöt — BEPS-järjestelmä, jossa on verotietojen vaihto, 15 erilaista toimenpidettä, koska silloin kun pääomat maailmalla liikkuvat vapaasti, on hyvä myös saada verotietojen vaihtoa.

Ja teidän suora kysymyksenne oli, panemmeko lisää rahaa tämäntyypisen toiminnan kitkemiseen. Vastaus on, että kyllä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2015 vp

16.40 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todellakin hieno asia, että hallitus on perumassa näitä harmaan talouden torjuntaan kohdistuvia leikkauksia. Samalla on tärkeää huomata se, että harmaan talouden torjunnassa koko viranomaisketju on huolehdittava lähtien sieltä Verohallinnosta, Tullista, poliisista ja oikeuslaitoksesta. Tiedustelen nyt vielä tarkemmin: Millä tavoin tämä lisämääräraha jakautuu? Miten varmistetaan, että kaikilla viranomaisilla on riittävät resurssit harmaan talouden torjuntaan?

16.41 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jälleen kerran aloitan kiittämällä oppositiota niistä vuolaista sanoista, joita olette antaneet tämän päätöksen jälkeen. (Välihuutoja)

Eli kyseessä on siis tässä tapauksessa 6,4 miljoonaa euroa, ja tässä tapauksessa ne tulevat jakautumaan varmasti näiden viranomaisten välille. Suurin osa niistä tehdään sisäministeriön sisäisistä siirroista — nyt täytyy muistaa, että meidän lisäsimme vaikkapa sisäiseen turvallisuuteen 50 miljoonaa euroa — mutta sitten joudumme varmasti jossain vaiheessa myös katsomaan lisätalousarvion tai muun kautta, millä tavalla tätä rahaa voi lisätä. Tämä tasapainohan on siinä mielessä hirveän mielenkiintoinen, että me tiedostamme sen, että mitä paremmin kitketään harmaata taloutta, sen enemmän ikään kuin voittoa julkinen talous ja varsinkin valtiontalous tästä saa. Sen takia tämä on tärkeä kokonaisuus, johonka hyvin salikin on huomiota kiinnittänyt.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo vielä täydentää.

16.42 **Sisäministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tähän poliisin tekemään harmaan talouden talousrikollisuuden torjuntaan ja tutkintaan täytyy todeta, että missään vaiheessa sitä ei olla oltu lähellekään lopettamassa. Noin 500 poliisimiestä ja -naista tekee tälläkin hetkellä harmaan talouden talousrikollisuuden torjuntaa ja tutkintaa. Tätä lisämäärärahaa, jota edellinen hyvä hallitus oli tälle vuodelle antanut, uhkasi poliisin osalta 6,4 miljoonan euron leikkaus, mutta nyt me olemme — haluan kiittää taas valtiovarainministeriötä siitä — löytämässä ratkaisun siihen, miten me pystymme tämän rahan löytämään. Tämä on tärkeä asia, ja tietysti tässä on varmasti myöskin piiskattu sisäasiainministeriötä siihen, kun on tiukka taloudellinen aika, että minkä verran pystymme sisäisesti tehostamaan toimintaa niin, että tämä toiminta voi jatkua hyvällä tasolla, kuten nytkin. Loppurahoitus tullaan sitten neuvottelemaan valtiovarainministeriön kanssa.

Kysymyksen käsittely päättyi.